

Veure'n més d'un

Com dèiem ahir, el fet que oracions com *No us en penedireu*, o com *En van agafar moltes*, que és tan clar que han d'ésser construïdes amb el pronom *en*, es redueixen, en l'ús d'alguns, a «No us penedireu» i «Van agafar moltes», perquè calquen les construccions del castellà, ens podria fàcilment induir a ésser excessivament categòrics en la condemna o el rebuig de certes construccions que, tot i admetent la presència de la partícula pronominal en qüestió, en puguin, però, prescindir en certs casos especials. Així com ahir tocàvem aquest punt referit als complements d'objecte introduïts amb la preposició *de* —*penedir-se d'una cosa*—, avui el volem referir als substantius presos en sentit partitiu, fent de complement directe o, en certes oracions, de subjecte gramatical: *agafar moltes coses, arribar tres forasters*.

Parlant, per exemple, de japonesos, sempre hauríem dit *Durant les vacances en vaig conèixer un* o *Ahir en va venir un que parlava molt bé el català*. Hi ha qui en aquestes construccions prescindeix avui del pronom *en* —tal com hem comentat—, però aquí sí que no sembla pas gaire exposat de condemnar categòricament aquesta supressió o eliminació. Ara, sense

referir-nos a cap mena, classe o grup d'individus o persones, en circumstàncies si fa no fa les mateixes, al costat de *En vaig veure un que tocava la flauta* admetriem també *Vaig veure un que tocava la flauta*, és a dir, la mateixa construcció però sense el pronom *en*. En la primera d'aquestes dues construccions, *un* ha d'ésser encara considerat un adjectiu —com en els exemples dels japonesos—, modificador del substantiu representat pel pronom *en*, tot i que aquest substantiu no hagi estat esmentat abans. hom entén clarament que es tracta d'un nom de valor molt genèric, com *individu*, *xicot*, *tipus*, etc. En canvi, en la segona d'aquestes construccions (sense el pronom *en*), *un* té valor pronominal, equivalent a «una persona». És útil de comparar aquestes dues construccions amb *En vaig veure algun que corria* i *Vaig veure algú que corria*. Però hi ha també l'entonació que ajuda a diferenciar aquelles dues construccions. Intentarem d'indicar-la gràficament, no amb comes, sinó per mitjà d'aglutinacions: *En vaig «veure-un» que tocava la flauta*, i *Vaig veure «unque» tocava la flauta*.

Albert Jané